

Hålogalandsrådets uttalelse til høring om Kystruten og fremtidens kysttransportsystem

Hålogalandsrådet viser til høringen fra Samferdselsdepartementet om Kystruten og fremtidens kysttransportsystem, samt utredningene fra Menon Economics og Oslo Economics. Høringen er en åpen innspillsrunde for å forme fremtidens kystrutetilbud, med vekt på kvalitet, behov og miljø.

Hålogalandsrådet mener at fremtidens kysttransportsystem bør bygge videre på og videreutvikle dagens Kystrute, som har vist seg å være en robust, fleksibel og samfunnskritisk transportløsning for Nord-Norge.

Kystruten en sentral del av transportinfrastrukturen

Kystruten er en helt sentral del av transportinfrastrukturen i Nord-Norge. Den sikrer daglige anløp med høy regularitet, noe som gir forutsigbarhet for både passasjerer og gods. Dette er avgjørende for arbeidsreiser, tilgang til helsetjenester og fritidsreiser, og ikke minst for næringslivet. Kystruten har et betydelig fortrinn ved at den er mindre sårbar for vær og vind enn andre transportformer, noe som gir stabilitet i en region med krevende klimatiske forhold.

Gods og logistikk – et uforløst potensial

Kystruten spiller i dag en viktig rolle i å flytte gods over fra vei til sjø, men dette potensialet er ikke fullt ut realisert. Hålogalandsrådet ser et betydelig potensial for økt godstransport dersom det etableres effektive HUB-er, eksempelvis i Harstad og Tromsø. Dette vil kunne legge til rette for levering innen 48 timer på strekningen Kirkenes–Trondheim.

For å realisere dette potensialet er det nødvendig med økt liggetid i sentrale havner, fornyelse av spedisjonsnettverket og mer effektive logistikkløsninger. Med en helhetlig tilnærming, konkurransedyktig prising, målrettet markedsføring og god tilgjengelighet kan Kystruten bidra til å redusere godstransport på vei.

Hålogalandsrådet vil understreke at det må sikres et sammenhengende godstilbud på hele Kystrutens strekning. Dagens kapasitetskrav bør justeres opp, inkludert mulighet for biltransport, som er viktig både for gods og for distansereisende passasjerer.

Ruteplan og tilbud til lokale reisende

Dagens ruteplan fungerer i hovedsak godt, men det kan vurderes mindre effektiviseringer, blant annet knyttet til bruk av signalanløp. Kystruten må fortsatt sees i sammenheng med øvrige transporttilbud, men har samtidig en egenverdi gjennom sin høye regularitet sammenlignet med andre transportformer.

Det er behov for mer sømløse og helhetlige løsninger for booking og markedsføring. Reisende bør kunne planlegge og kjøpe reiser uten å måtte forholde seg til hvilket selskap som opererer den enkelte strekningen. Det bør også vurderes om Kystrutens billetter kan synliggjøres i nasjonale løsninger som Entur eller tilsvarende, for å øke tilgjengeligheten – særlig for lokale reisende som kombinerer flere transportformer i hverdagen.

Turisme og regionale ringvirkninger

Kystruten har utviklet seg til å bli en helårsdestinasjon for turister, med stor betydning for reiseliv, handel og service langs kysten. Dette gir viktige ringvirkninger for lokalsamfunnene, inkludert lokalmatprodusenter og små, lokale tilbydere av opplevelser. Redusert regularitet eller svekket tilbud vil få negative konsekvenser for både reiselivsnæringen og lokalsamfunnene langs kysten.

Kombinasjonen av passasjer- og godstransport er en sentral del av Kystrutens egenart og styrke, og bør videreføres og videreutvikles.

Beredskap

Kystruten utgjør også en viktig beredskapsressurs. Ruten kan benyttes til transport av mennesker og forsyninger, samt fungere som losji eller midlertidig helseinstitusjon ved behov. I en mer uforutsigbar sikkerhetspolitisk situasjon bør denne beredskapsdimensjonen anerkjennes tydelig og inngå som en del av begrunnelsen for statlig kjøp og videre utvikling av Kystruten.

Oppsummering

Hålogalandsrådet mener at Kystruten må videreføres som en helhetlig og robust del av transportinfrastrukturen i Nord-Norge. Dagens regularitet og kapasitet må opprettholdes, samtidig som tilbudet videreutvikles gjennom:

- etablering av HUB-er for gods
- fornyelse av spedisjonsnettverket
- økt kapasitet, inkludert biltransport
- helhetlige dør-til-dør-løsninger for logistikk
- videre satsing på turisme og reiseliv

Kystruten er viktig for Nord-Norge – for befolkning, næringsliv, reiseliv og beredskap. Fremtidens kysttransportsystem må bygge videre på denne styrken.

